

Kursbeskrivning

Som jurist arbetar jag med att identifiera problem/fråga, söka alternativa lösningar/svar och sedan formulera/argumentera kring alternativen. Jag använder mig av rättskälleläran där jag söker alternativa svar i rättskällorna; lag, förarbeten, praxis och doktrin. Detta är enligt mig en något förenklad sammanfattning av metoden men en liten sammanfattning som inte hade skadat mig att få presenterad redan inledningsvis på utbildningen. Som jag minns det kom nu istället metodläran mycket sent, som frivillig specialkurs, i utbildningen.

Anne Svensson

Kursbeskrivning för Juridisk metodlära (15 hp) VT2025

1. Allmänt om kursen

Juridisk metodlära är en valbar kurs på avancerad nivå som ges på svenska vid juridiska institutionen, Stockholms universitet. Kursen ges under vårterminens B-period.

1.1 Innehåll och målsättning

Den övergripande målsättningen med kursen är att förse studenten med sådana kunskaper och färdigheter som krävs för att framgångsrikt verka som jurist i det praktiska rättslivet. I undervisningen behandlas den juridiska metoden och metodläran ur ett rättsgenetiskt perspektiv, det vill säga de framställs i sin utveckling med särskild hänsyn till den gällande rättens metodfrågor. Med utgångspunkt i hävdvunna principer för juridisk argumentation skall sådana drivkrafter bakom den juridiska metodlärans utveckling undersökas och analyseras som till exempel krav på enhetlighet, ändamålsenlighet och rättssäkerhet i rättstillämpningen, rättens pågående internationalisering, kritiken av rättspositivismen samt synen på den juridiska doktrinen som rättskälla.

I kursen ingår också moment där studenten skall bedöma behovet av utveckling på den juridiska metodlärans område.

Förväntade studieresultat

Kunskap och förståelse

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- visa fördjupad kunskap om och förståelse för den svenska juridiska metodläran och dess framväxt;

Färdighet och förmåga

- kritiskt och systematiskt analysera komplex juridisk och rättsvetenskaplig argumentation med utgångspunkt i juridiska hanteringsregler;
- identifiera och formulera avancerade problemställningar på den juridiska metodlärans område samt argumentera för lösningar på dessa;

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- bedöma och värdera de rättsliga, samhälleliga och etiska konsekvenser som följer av valet av metod;
- bedöma behovet av utveckling på den juridiska metodlärans område.

1.2 Pedagogik

Undervisningen i kursen bygger på en tänkt progression från passiva kunskaper och enkla färdigheter till förmåga att strategiskt utnyttja kunskaper och färdigheter för att lösa komplexa juridiska problem samt bedöma dessa lösningars samhälleliga och juridiska konsekvenser. Därtill kommer också kravet att studenten under kursens gång skall ges verktyg för att bedöma behovet av utveckling i den juridiska metodläran. Ytterst är det pedagogiska målet att, inom ramen för den juridiska metoden, forma självständiga, kritiska och kreativa jurister som förmår upprätthålla kraven på förutsebarhet och opartiskhet i rättstillämpningen också i tvistiga fall.

Denna beskrivning av de pedagogiska målen för kursen medför att kursen varvar katederundervisning med avancerade övningar. De högre lärandemålen kan nämligen bara nås om studenten dels har grundläggande kunskaper och färdigheter på hela den juridiska metodlärans område, dels ges möjlighet att genom egen aktivitet gradvis utveckla ett professionellt förhållningssätt till komplexa juridiska och rättsliga problem. Läraren kommer således till en början att dominera i lärosalen, men tanken är att studenterna gradvis skall ta över allt fler pedagogiska funktioner. Den pedagogiska progressionen kulminerar i det kursmoment, där kursdeltagarna självständigt utformar och leder ett seminarietillfälle i kursen, det s k miniseminarier.

Mycket av det pedagogiska utvecklingsarbetet i kursen har avsett åtgärder för att öka studenterna aktivitetsgrad. För att nå detta mål används olika former av strukturerat och automatiserat lärande, främst lärsekvenser och diagnostiska prov i Athena. Syftet med det strukturerade lärandet är att göra det möjligt för lärare att handleda studenterna också mellan de lärarledda undervisningsmomenten. Kursens studentkanal i Zoom har också – i alla fall för de studenter som har använt denna resurs – bidragit till att öka studenternas aktivitetsgrad och därmed gjort de lärarledda undervisningsmomenten mer givande. Framför allt har vi dock siktat på – och i stort lyckats med – att skapa en öppen, vänlig och tillåtande atmosfär i lärosalen. Detta är den enskilt viktigaste förutsättningen för studentaktivitet. Sammanhållningen i studentgruppen har också befordrats av en serie av kvällsseminarier, där praktiskt verksamma jurister – under avspända former – ger en beskrivning av den juridiska metodens plats i det praktiska rättslivet.

2. Närmare om kursens uppbyggnad

De olika kursmomenten

Undervisningen tar sin utgångspunkt i den juridiska metodens och metodlärans teoretiska och historiska grund. Den historiska skolans rättsinstitutslära bildar såväl den teoretiska grunden som tolkningsramen för den juridiska metoden och dess utveckling. Av detta skäl inleds kursen med en genomgång av rättsinstitutsläran med särskild fokus på vår rättstraditions nyckelbegrepp: *gällande rätt*. Därefter följer en genomgång och kritisk analys av den metodologiska utgångspunkten för bestämningen av den gällande rätten.

Närmare om kursmomenten

Kursen är i stort strukturerad efter rättskällorna: För varje rättskälla ges studenten en kortfattad introduktion till dess historiska och teoretiska grund. Därefter övas förmågan att dels analysera domstolars och andra juristers sätt att använda den aktuella rättskällan, dels självständigt göra bedömningar med utgångspunkt i källtexterna. Under kursens gång övas studenterna bland annat i att korrekt tolka författningstext samt bedöma prejudikatvärde i överrättsavgöranden. Under seminarierna undersöks också den juridiska metoden ur systematisk, samhällelig och etisk synvinkel. Då den juridiska metoden också måste anpassas efter det särskilda rättsområdets – ja, till och med den särskilda rättsfrågans – juridiska förutsättningar, illustreras metodfrågor med exempel hämtade ur de flesta större rättsområden.

Skriftliga och muntliga övningar

Förutom de examineriska momenten innehåller kursen fortlöpande moment med skriftlig och muntlig färdighetsträning, främst i form av inlämningar inför seminarierna. Kursens Athena-sida innehåller närmare information om dessa moment.

Notera att samtliga inlämningar som görs i kursen kontrolleras för plagiering.

Obligatorier

Aktivt deltagande vid seminarierna är obligatorisk. Med aktivt deltagande avses att studenten har förberett sig inför seminariet samt är beredd att besvara frågor och delta i diskussionen. Frånvaro vid högst 25 procent av de obligatoriska momenten kan dock kompenseras genom att den studerande författar en promemoria rörande ämnet för seminariet för varje undervisningstillfälle, där han eller hon antingen inte har närvarat eller varit inaktiv. Övrig frånvaro leder till att studenten inte kan anses ha fullgjort kursens obligatorium.

Dispens ges inte avseende frånvaro vid det seminarium som studenten självständigt skall planera och genomföra. Vid minst en tredjedel av dessa seminarier (s k miniseminarier), exklusive det egna seminariet, skall varje kursdeltagare närvara. Också vid dessa tillfällen krävs att närvaron är aktiv.

2.1 Internationella och komparativa inslag i kursen

Eftersom kursen har den svenska rättens juridiska metod till sitt föremål innehåller kursen bara enstaka internationella eller komparativa utblickar. Av detta skäl är det särskilt lämpligt att kombinera *Juridisk metodlära* med specialkursen *Legal Systems and Methods* (15 hp) som har en internationell och komparativ inriktning.

2.2 Samverkan med det omgivande samhället

Större delen av undervisningen i kursen sköts av disputerade eller eljest forskande lärare. Den juridiska metodens praktiska tillämpning belyses i en serie av kvällsseminarier, där praktiskt verksamma jurister redogör för den juridiska metodens innebörd och betydelse för en viss juridisk yrkesroll.

2.3 Förhållandet till andra kurser i utbildningen

I kursen fördjupas och breddas de metodkunskaper som studenten har förvärvat under juristprogrammets obligatoriska kurser. Samtidigt förutsätter undervisningen i kursen att studenterna har goda kunskaper i materiell rätt. Kunskap om den juridiska metodens teoretiska och historiska förutsättningar antas studenten i huvudsak redan ha förvärvat under studiet av de obligatoriska kurserna Rättshistoria och Allmän rättslära. Kursen inleds dock med en repetition av den vetenskapliga och rättsgenetiska grunden för den juridiska metodläran.

3. Krav för deltagande i undervisningen

3.1 Registrering

En student som avser att läsa en kurs skall vara registrerad senast andra kursdagen.

3.2 Omregistrering

Omregistrering på kursen görs av kursadministratören.

3.3 Avregistrering

En student som av olika anledningar inte avser att läsa kursen måste avregistrera sig inom tre veckor efter kursstart. Avregistreringen görs via ditt studentkonto i Ladok. Detta är av stor vikt då du på så sätt räknas som förstagångsregistrerad när du registrerar dig nästa gång och därmed är garanterad en plats i gruppundervisningen. Sista datum för tidigt avbrott beräknas från måndagen i den vecka som kursen startar och tre veckor framåt. Sista dag är alltid en söndag.

Obs! Avregistreringar kan få konsekvenser för din rätt att erhålla studiemedel.
Kontakta CSN för mer information!

3.4 Gruppindelning

Studenterna skall planera och genomföra sina miniseminarier två och två.

4. Studieanvisningar

4.1 Kurslitteratur

Strömholm, Stig, *Rätt, rättskällor och rättstillämpning*, Uppsala 2020

Hettne, J och Otken Eriksson, I (red.), *Juridik - EU-rättslig metod. Teori och genomslag i svensk rättstillämpning*, uppl. 2, Stockholm 2011

Undervisnings- och seminariematerial finns tillgängligt i digital form i Athena.

Närmare läsanvisningar återfinns i kursplaneringen i Athena.

4.2 Källmaterial

Utöver kurslitteraturen återfinns olika typer av juridiskt källmaterial – till exempel lagtext, utdrag ur förarbeten, rättsfall och doktrin - i kursens undervisnings- och seminariematerial.

4.3 Övrigt material

Kursbibliotek

I planeringen i Athena finns ett kursbibliotek, i vilket olika resurser finns tillgängliga för den som vill veta mer än vad som framgår av kurslitteraturen samt undervisnings- och seminariematerial.

4.4 Förberedelser inför undervisningen

Förberedelser inför de olika undervisningstillfällena framgår av kursens Athena-sida.

5. Examination

5.1 Examinationsmoment

Kursen examineras dels genom ett skriftligt prov vid kursens slut, dels genom att studenten självständigt planerar och genomföra ett s k miniseminarium inom ramen för kursens tematik.

Hemtentamen

Det skriftliga provet – en hemtentamen – består av tre essäfrågor.

Det finns inga begränsningar av svarens längd, men argumentationens relevans är ett element i bedömningen av svarets kvalitet.

Underlaget till svaren utgörs dels av sådant material som ingår i uppgiften, dels av aktuell kurslitteratur. Det står dock studenten fritt att använda annan litteratur än den rekommenderade.

Notera risken för *plagiering*. Plagiering kan betraktas såsom ett försöka att vilseleda examinator, vilket är en form av fusk.

Med plagiering avses att studenten använder någon annans arbete (till exempel andras tankar eller formuleringar) som om de vore studentens egna, det vill säga utan att ange den ursprungliga upphovsmannen. Det spelar ingen roll om materialet är publicerat, eller om det endast finns i digital form. Det gör heller ingen skillnad för bedömningen huruvida upphovsmannens namn framgår av källan eller inte. Använder man material från exempelvis Wikipedia, eller från anonyma dokument på fildelningssajter som Studocu, måste detta tydligt framgå.

Notera också att även sådana texter som skapats maskinellt, t. ex. genom generativ AI, ska behandlas på samma sätt som arbeten med en mänsklig upphovsman. Om man använder text, disposition eller annat material skapat med hjälp av generativ AI, utan att detta tydligt anges i referensen (inklusive information om vilket verktyg och vilka promptar som använts), så anses detta utgöra plagiat.

Ett plagiat omfattar inte endast de situationer, där studenten direkt har skrivit av eller parafraserat en annan författares text, utan att ange källan. Plagiering kan också avse en tankestruktur, disposition, tolkning eller idé som är specifik för den aktuella källan.

För att undvika att göra sig skyldig till plagiering skall studenten dels markera ordagranna avskrifter i texten med citattecken och en referens, dels infoga någon form av källhänvisning, normalt i form av en fotnot, så snart texten bygger på någon annans arbete och tankegod. Källhänvisningar är dock inte nödvändiga vad gäller s k notoriska fakta. Om du är det minsta osäker, är rådet att infoga en källhänvisning.

Referenser till kurs- eller referenslitteratur skall innehålla författarnamn, titel, eventuell upplaga, tryckort och tryckår samt sida alternativt paragraf eller styckenummer. Om du känner dig osäker på de tekniska aspekterna av referat- och referenshantering hänvisas till Juridisk skrivguide.

Oavsett om texten innehåller källhänvisningar eller ej skall den inlämnade texten alltid vara självständigt formulerad. Hemtentamen i juridisk metodlära är en individuell examinationsuppgift och allt samarbete är förbjudet.

Alla promemrior textkontrolleras i Ouriginal och eventuella plagiat kommer att upptäckas och anmälas till Disciplinnämnden vid Stockholms universitet.

Om du vill veta mer om plagiat och hur det kan undvikas finns en självstudiekurs i akademisk integritet i planeringen för hemtentamen i Athena. Testet tar cirka 30 minuter att genomföra.

Genom att ladda upp din promemoria intygar du att du har tagit del av informationen ovan, att ditt arbete uppfyller dessa krav samt att din text är individuellt och självständigt utformad.

Essäfrågorna publiceras och lämnas in i Athena. Tidpunkten för publicering av frågorna samt sista tidpunkt för inlämning framgår av beskrivningen av detta moment i planeringen Hemtentamen. Examinationen är anonym och plattformen kopplar samman inlämningen med rätt student, så du skall inte ange ditt namn i dina svar.

Betyget på dina svar samt återkoppling publiceras i samband med att examinationsresultatet på hela kursen är färdigt.

Miniseminarier

Under kursens gång skall studenten tillsammans med en annan student planera och genomföra ett s k miniseminarium.

Närmare om miniseminarier

Ett miniseminarium i Juridiska metodlära är ett undervisningstillfälle, där en eller flera frågeställningar inom ramen för kursens ämnesområde behandlas och diskuteras. Tillfället

motsvarar ett undervisningspass, det vill säga 45 minuter. Typiskt består ett seminarium av en inledning eller kortare presentation, som följs av en diskussion i hela gruppen eller i mindre grupper. Seminariet brukar avslutas med en kortare summering. Inför seminariet skall samtliga deltagare förbereda sig genom att följa instruktionerna för det aktuella tillfället. Däri ingår i allmänhet att läsa och analysera texter eller andra media samt i övrigt följa instruktioner för seminarieövningen.

Miniseminarier ingår i kursens obligatoriska moment och omfattas av ett krav på aktiv närvaro för samtliga deltagare. Det är dock tillräckligt att delta i minst en tredjedel av miniseminarier, utöver det egna seminariet, för att uppfylla närvarokravet.

Studenterna kommer i detta moment att examineras på sin förmåga att dels utforma, dels genomföra ett miniseminarium i juridisk metodlära. Detta innebär att ni skall formulera en eller flera frågeställningar, leta fram underlag i form av artiklar, rättsfall, andra texter eller media som är relevanta för en diskussion rörande den eller de valda frågeställningarna samt utforma instruktioner för förberedelsen inför seminarierna (till exempel läsanvisningar, instuderings- eller diskussionsfrågor). Notera att materialet inte bör vara alltför omfattande: Två artiklar eller ett rättsfall och en artikel eller motsvarande är ganska lagom.

Senast fem arbetsdagar före seminarietillfället skall underlagen vara inlagda i Athena, så att materialet blir tillgängligt för såväl studenter som rättande lärare.

Studenternas förmåga att välja en ändamålsenlig pedagogisk form är en av bedömningsgrunderna vid examinationen (se nedan). Ni väljer alltså helt fritt hur ni vill utforma seminariet ur pedagogisk synvinkel.

Efter genomfört seminarium kommer ni att få återkoppling på din prestation i Athena. Varje moment betygsätts med ett bokstavsbedömning. Till varje betyg fogas också ett återkopplingsprotokoll där betygsättningen på varje moment bryts ned i kursens bedömningskriterier:

Återkopplingsprotokoll för miniseminarier

Utformning och planering av seminariet

a.	<i>Formulering av vald frågeställning</i>
1.	Är den valda frågeställningen relevant för kursens ämnesområde?
2.	Är den valda frågeställningen av praktiska eller principiella betydelse?
3.	Ger den skriftliga presentationen av seminariet en god bild av den valda frågeställningen?
4.	Är presentationen språkligt korrekt och väl formulerad (skriftlig färdighet)?

- b. *Val av underlag*
1. Är seminariematerialet relevant i förhållande till den valda frågeställningen?
 2. Motsvarar seminariematerialets omfång och komplexitet seminariets längd och andra pedagogiska förutsättningar för genomförandet av seminariet?
- c. *Utformning av instruktioner*
1. Ger instruktionerna seminariedeltagarna möjlighet att förbereda sig inför seminariet?

Genomförande av seminariet

- a. *Inledning av seminariet*
1. Är inledningen till seminariet relevant i förhållande till och fokuserad på den valda frågeställningen?
 2. Ger inledningen stöd för antagandet att seminarieledaren förmår att självständigt argumentera för olika ståndpunkter och lösningar inom ramen för seminariets tematik samt i förekommande fall identifiera behov av utveckling i den juridiska metodläran?
 3. Är inledningen pedagogiskt väl genomförd (muntlig färdighet)?
- b. *Seminarieledning*
1. Har seminarieledaren uppmuntrat seminariedeltagarna till aktivitet under seminariet?
 2. Har seminarieledaren disponerat tiden väl?

Bedömningskriterier

För bedömningen av kursens examineriska moment gäller följande *bedömningskriterier*:

Studentens förmåga att:

- identifiera aktuella fråge- eller problemställningar samt med utgångspunkt i dessa bedöma argumentationens relevans (ID)
- redogöra för argumentationens koppling till faktakunskaper om och i den juridiska metodläran (FAK);
- ge svaret en korrekt och precis språkdräkt, inklusive en korrekt och precis juridisk begreppsanvändning (SPRÅK);
- utforma en ändamålsenlig disposition, dvs. att ge svaret en pedagogisk form samt föra en korrekt fokuserad argumentation utan luckor, motsägelser eller upprepningar (DISP)

- självständigt och kritiskt bedöma de konsekvenser och dra de slutsatser som följer av den eller de identifierade fråge- eller problemställningarna (SJÄLV)

Därutöver gäller för bedömningen av studentens förmåga att planera och genomföra ett miniseminarium också följande kriterier:

Studentens förmåga att tillsammans med en annan student:

I. planera seminariet, d v s

- skriftligen formulera en eller flera seminariefrågor som är relevanta för kursens ämnesområde samt av praktisk och/eller principiell betydelse;
- välja underlag för seminariet som är relevant och anpassat efter seminariets pedagogiska förutsättningar samt
- formulera tydliga instruktioner till seminariet

II. genomföra seminariet, d v s

- inleda eller avsluta seminariet med en relevant och allsidig analys av den valda frågan eller frågorna;
- att skapa en sådan miljö som uppmuntrar deltagarna till aktivitet under seminariet samt
- disponera den tillgängliga tiden för seminariet.

5.2 Tillträde till examination

Den nivå kursen är lagd på förutsätter att du dessförinnan har förvärvat grundläggande juridiska kunskaper och färdigheter. För tillträde till undervisning och examination krävs godkända resultat i de kurser som ingår i första, andra, tredje och fjärde terminen samt godkänt resultat i Processrätt.

5.6 Betygskriterier

För kursen tillämpas följande betygskriterier:

Betygskriterier enligt den fyrgradiga betygsskalan

Som betyg på kursen används något av vitsorden Med beröm godkänd (AB), Icke utan beröm godkänd (BA), Godkänd (B) eller Underkänd (U).

Fyrgradig betygsskala

AB Studenten uppvisar synnerligen goda kunskaper i juridisk metodlära samt i dess historiska och teoretiska förutsättningar. Han eller hon förmår att med mycket stor precision identifiera aktuella metodologiska frågeställningar samt självständigt och metodiskt argumentera både för och emot analysens slutsatser. Vidare uppvisar studenten en mycket god förmåga att likformigt och förutsebart tillämpa de juridiska hanteringsreglerna också på komplexa

juridiska fall. Han eller hon har en mycket god förmåga att sätta in juridiska metodfrågor i ett större samhälleligt och vetenskapligt sammanhang samt kan med stor precision identifiera behov av metodutveckling på juridikens område.

Ba Studenten uppvisar mycket goda kunskaper i juridisk metodlära samt i dess historiska och teoretiska förutsättningar. Han eller hon förmår att med stor precision identifiera aktuella metodologiska frågeställningar samt självständigt och metodiskt argumentera för och delvis också emot analysens slutsatser. Vidare uppvisar studenten en god förmåga att likformigt och förutsebart tillämpa de juridiska hanteringsreglerna också på komplexa juridiska fall. Han eller hon har en god förmåga att sätta in juridiska metodfrågor i ett större samhälleligt och vetenskapligt sammanhang samt kan väl identifiera behov av metodutveckling på juridikens område.

B Studenten uppvisar goda kunskaper i juridisk metodlära samt i dess historiska och teoretiska förutsättningar. Han eller hon förmår att med precision identifiera aktuella metodologiska frågeställningar samt självständigt och metodiskt argumentera för och emot analysens slutsatser. Vidare har studenten en godtagbar förmåga att likformigt och förutsebart tillämpa de juridiska hanteringsreglerna också på komplexa juridiska fall. Han eller hon har en godtagbar förmåga att sätta in juridiska metodfrågor i ett större samhälleligt och vetenskapligt sammanhang samt kan i stort identifiera behov av metodutveckling på juridikens område.

U Studenten uppvisar bristande kunskaper i juridisk metodlära samt i dess historiska och teoretiska förutsättningar. Han eller hon förmår inte att identifiera aktuella metodologiska frågeställningar eller saknar godtagbar förmåga att självständigt och metodiskt argumentera för och emot analysens slutsatser. Studenten uppvisar en bristande förmåga att likformigt och förutsebart tillämpa de juridiska hanteringsreglerna också på komplexa juridiska fall. Han eller hon har en bristande förmåga att sätta in juridiska metodfrågor i ett större samhälleligt och vetenskapligt sammanhang samt kan inte tillräckligt väl identifiera behov av metodutveckling på juridikens område.

Betygskriterier enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan

Den student som begär det har rätt att få betyg enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan. Som godkänt betyg enligt den sjugradiga betygsskalan används något av vitsorden A (Utmärkt), B (Mycket bra), C (Bra), D (Tillfredsställande) eller E (Tillräckligt). Underkända betyg är Fx (Otilräckligt) eller F (Helt otilräckligt).

A (Utmärkt)

Studenten rör sig obehindrat mellan de olika juridiska metodlärorna som behandlats under kursen. Studenten analyserar de juridiska metoderna utifrån allmän kunskapsteori och historisk kontext. Studenten förmår dessutom genomföra en självständig, kritisk och juridiskt övertygande analys av en given rättsvetenskaplig eller juridisk frågeställning, liksom att

konstruera kreativa och metodologiskt koherenta argument i juridiska frågor. Studenten har en god förmåga att bedöma de praktiska konsekvenser, som följer av metodvalet. Studenten har, med utgångspunkt i angivna bedömningsgrunder, visat synnerligen god förmåga till metakognitiv reflektion avseende den egna prestationen.

B (Mycket bra)

Studenten uppvisar god förtrogenhet med de olika juridiska metodläror som behandlats under kursen. Studenten analyserar de juridiska metoderna utifrån allmän kunskapsteori och historisk kontext. Studenten förmår dessutom genomföra en självständig analys av en given rättsvetenskaplig eller juridisk frågeställning, liksom att konstruera metodologiskt koherenta argument i juridiska frågor. Studenten har en god förmåga att bedöma de praktiska konsekvenser, som följer av metodvalet. Studenten har, med utgångspunkt i angivna bedömningsgrunder, visat mycket god förmåga till metakognitiv reflektion avseende den egna prestationen.

C (Bra)

Studenten uppvisar god förtrogenhet med de olika juridiska metodläror som behandlats under kursen. Studenten förmår även förklara metodernas koppling till allmän kunskapsteori, liksom till den historiska kontexten. Studenten förmår dessutom genomföra en ur ett metodologiskt perspektiv korrekt och juridiskt relevant analys av en given rättsvetenskaplig eller juridisk frågeställning. Studenten är väl införd med de praktiska konsekvenser som följer av metodvalet. Studenten har, med utgångspunkt i angivna bedömningsgrunder, visat god förmåga till metakognitiv reflektion avseende den egna prestationen.

D (Tillfredsställande)

Studenten kan på ett adekvat sätt redogöra för de juridiska metodläror som behandlats under kursen. Studenten har en god förmåga att redogöra för kopplingen mellan juridisk metod, allmän kunskapsteori och historisk kontext. Studenten förmår dessutom genomföra en ur ett metodologiskt och juridiskt perspektiv god analys av en rättsvetenskaplig eller juridisk frågeställning. Studenten kan redogöra för de praktiska konsekvenser som följer av metodvalet. Studenten har, med utgångspunkt i angivna bedömningsgrunder, visat förmåga till metakognitiv reflektion avseende den egna prestationen.

E (Tillräckligt)

Studenten kan på ett adekvat sätt redogöra för de juridiska metodläror som behandlats under kursen. Studenten förmår även redogöra för kopplingen mellan juridisk metod, allmän kunskapsteori och historisk kontext. Studenten förmår dessutom genomföra en ur ett metodologiskt och juridiskt perspektiv godtagbar analys av en rättsvetenskaplig eller juridisk frågeställning. Studenten kan redogöra för de praktiska konsekvenser som följer av metodvalet. Studenten har, med utgångspunkt i angivna bedömningsgrunder, visat tillfredsställande förmåga till metakognitiv reflektion avseende den egna prestationen.

Fx (Otillräckligt)

Studenten har en viss färdighet vad avser förmågan att identifiera och beskriva de juridiska metodläror som behandlats under kursen. Studenten förmår emellertid ej på ett

tillfredsställande redogöra för sambanden mellan juridisk metod, allmän kunskapsteori och historisk kontext. Studenten har inte uppvisat godtagbar förmåga att genomföra en metodologisk och juridisk analys av en rättsvetenskaplig eller juridisk frågeställning. Studenten saknar grundläggande insikt i de praktiska konsekvenser som följer av metodvalet. Studenten har, med utgångspunkt i angivna bedömningsgrunder, visat bristande förmåga till metakognitiv reflektion avseende den egna prestationen.

F (Helt otillräckligt)

Studenten saknar grundläggande färdigheter vad avser förmågan att identifiera och beskriva de juridiska metodläror som behandlats under kursen. Studenten kan ej heller redogöra för sambanden mellan juridisk metod, allmän kunskapsteori och historisk kontext. Studenten saknar förmåga att genomföra en metodologiskt och juridiskt godtagbar analys av en rättsvetenskaplig eller juridisk frågeställning. Studenten saknar grundläggande insikt i de praktiska konsekvenser som följer av metodvalet. Studenten saknar, med utgångspunkt i angivna bedömningsgrunder, förmåga till metakognitiv reflektion avseende den egna prestationen.

Sammanvägning av betyg

Betyg på kursen sätts efter en sammanvägning av de individuella prestationerna i de olika examinationsmomenten. Hemtentamen skall därvid anses motsvara 75 procent och planeringen och genomförandet av seminariet 25 procent av kursens totala bedömningsunderlag. För att bli godkänd på kursen fordras att samtliga förväntade studieresultat för kursen är uppfyllda.

Betygen på de olika momenten sammanvägs i enlighet med följande tabeller:

Sammanläggningstabell för betyg på hemtentamen

<i>Fråga</i>	<i>Fråga</i>	<i>Fråga</i>	<i>Totalbetyg för hemtentamen</i>
AB	AB	AB	AB
AB	AB	Ba	AB-
AB	AB	B	Ba+
AB	Ba	Ba	Ba+
AB	Ba	B	Ba
Ba	Ba	Ba	Ba

AB	B	B	Ba-
Ba	Ba	B	Ba-
Ba	B	B	B+
AB	B	U	B+
B	B	B	B 3

Betyget på planeringen och utförandet av miniseminarier läggs samman med resultatet av hemtentamen enligt följande tabell:

Hemtentamen (75%)	Miniseminarium (25%)	Kursbetyg
AB	AB	AB
AB	Ba	AB
AB-	AB	AB
AB	B	AB
AB-	Ba	AB
Ba+	AB	AB
AB-	B	Ba
Ba+	Ba	Ba
Ba	AB	Ba
Ba+	B	Ba
Ba	Ba	Ba
Ba-	AB	Ba
Ba	B	Ba

Ba-	Ba	Ba
B+	AB	Ba
Ba-	B	B
B+	Ba	B
B	AB	B
B+	B	B
B	Ba	B
B	B	B

Tentamensgenomgång

Efter att rättningen av tentamen har avslutats hålls en tentamensgenomgång, där examinator redogör för principerna bakom betygsättningen av de olika uppgifterna.

5.7 Begäran om omprövning

Begäran om omprövning lämnas på särskild blankett till kursadministratören, som finns i blankettarkivet på hemsidan. Begäran skall vara noga motiverad och en kopia på tentamen måste bifogas.

6. Funktionsnedsättning

6.1 Allmänt

Stockholms universitet erbjuder olika pedagogiska stödformer för personer med varaktiga funktionsnedsättningar. Stödet som erbjuds beror på den enskildes situation och är till för att underlätta studierna. Målet är att alla studenter skall ha en möjlighet att studera på lika villkor.

För att ta del av stödet som erbjuds måste du göra en ansökan. Detta gör du genom att logga in i systemet Nais via länk på Studentavdelningens hemsida och fylla i webbformuläret. För att fullfölja ansökan måste du bifoga ett intyg som bekräftar en varaktig funktionsnedsättning. Du hittar hemsidan via Stockholms universitet > Utbildning > Studera med funktionsnedsättning > Ansök om stöd och anpassningar.

När ansökan är mottagen kontaktas du av Studentavdelningen för att boka ett personligt möte. Du som har beviljats stöd skall sedan ta kontakt med din institutions kontaktperson och lämna in det intyg som Studentavdelningen utfärdar. Kontaktperson vid Juridiska institutionen är studierektor Viktoria Pettersson, tfn: 08-16 13 04 eller e-post: viktoria.pettersson@juridicum.su.se.

6.2 Examination vid funktionsnedsättning

Observera att du senast 3 veckor före varje examinationstillfälle måste meddela kursadministratören att examination med stöd skall genomföras så att eventuella extra åtgärder kan vidtas. Om anmälan inkommer senare kan institutionen inte garantera att examinationen kan genomföras som önskas. Observera också att tentamensanmälan skall göras på sedvanligt sätt som huvudregel senast 10 kalenderdagar före tentamen (undantag kan behöva göras vid röda dagar). Notera också att för stödåtgärder som löper över hel kurs (t.ex. anteckningshjälp) eller mer ingripande åtgärder (t.ex. dela upp tentamen) måste du i god tid men senast vid kursstart kontakta aktuell kursadministratör/amanuens och meddela att du önskar dessa stödåtgärder.

7. Studentinflytande och kursutveckling

Samtliga studenter uppmanas att fylla i en elektronisk blankett för kursvärdering i slutet av kursen. Kursvärderingen har stor betydelse för kvalitetssäkring av kursens innehåll och pedagogiska upplägg. Kursen förändras och utvecklas kontinuerligt och de synpunkter och idéer som framförs i kursvärderingen övervägs alltid noga.

Kursen gavs senast under vårterminen 2024. Under denna kursomgång var totalt trettiofyra studenter registrerade i kursen. Tjugofem studenter slutförde kursen vid ordinarie tentamen med godkända betyg, ytterligare en student slutförde kursen vid omtentamen.

Kursvärderingen genomfördes i Athena mellan den 31 maj och den 14 juni 2024. Totalt 15 studenter besvarade enkäten, d v s 50 % av det totala antalet studenter i kursen.

Enkäten inleddes med frågan: Hur väl tycker du att kursens uppläggning motsvarar de förväntade studieresultaten i kursplanen? Härvidlag svarade två studenter att måluppfyllelsen var ”godtagbar” (13 %), tre studenter ”Väl” (20 procent) på denna fråga, övriga tio svarade ”Mycket väl” (67 procent). Ingen besvarade frågan med ”Mindre väl” eller ”Inte alls”.

På frågan om **vad studenten tycker har varit bäst med kursen** svarade en student – glädjande nog – ”Kursen har genomgående varit pedagogiskt upplagd och välplanerad. Stor eloge till alla lärare! Kursen har utan tvekan varit juristprogrammets bäst utförda och roligaste kurs. Tio veckor gick alldeles för fort...!”.

Ämnet – den juridiska metodläran och dess tillämpning - beskrivs av flertalet som viktigt för alla blivande jurister:

”Juridisk metodlära är en grundläggande byggsten som alla jurister behöver drillas i. Så ämnet som sådant är viktigt...”

En student lägger särskild vikt vid abstraktionsnivån i undervisningen:

”Abstraktionsnivån har varit utmärkt. Vi har utgått från konkreta rättsfall och liknande, men fokuset har inte varit på deras konkreta innehåll, utan vad de rent abstrakt säger. Detta är ovanligt inom JP, och uppskattas mycket, eftersom det möjliggör för elever att förstå sig på rättskällorna som sådana istället för att hoppa in i dem och bara blint lita på vad lärarna sagt om dem.”

Studenterna framhåller vidare kursens kunniga och engagerade lärare. En allmän uppfattning verkar vara att den öppna och tillåtande studiemiljön utgör en av kursens främsta kännetecken och styrkor. Det pedagogiska upplägget med i huvudsak förinspelade föreläsningar och en stor andel seminarier och andra lärarledda övningar är uppenbarligen uppskattade:

”Det bästa med kursen har nog varit alla interaktiva moment såsom seminarierna och undervisningen i lagtolkning och prejudikatvärdestolkning där vi studenter har fått tillsammans med läraren undersöka problem och lösningar.”

Flera studenter framhåller också kontakten med ”likasinnade” kursare som en av kursens styrkor. En student skriver:

” En annan fördel med kursen är dock att man fått ett forum för sina ”allmänna grubblerier”. Roliga och stöttande personer/”lika lagda” som har valt kursen har gjort att man kunnat hitta fler vänner.”

Till den goda stämningen i kursen har inte minst kvällsseminarierna bidragit. Kvällsseminarierna är ett frivilligt inslag i kursen, men flertalet studenter har deltagit vid åtminstone något tillfälle. Vid dessa tillfällen diskuterar yrkesverksamma jurister metodfrågor ur ett yrkesperspektiv. Under denna kursomgång arrangerades tre sådana seminarier och de var utan tvekan mycket uppskattade av studenterna. De omnämns särskilt av ett flertal studenter.

Enkätens avslutande fråga gäller **om studenten skulle rekommendera specialkursen till någon annan**. Tretton studenter besvarade frågan och alla utom en skulle reservationslöst rekommendera kursen, ofta varmt, till andra studenter. Nedan följer ett axplock av svar:

”Jag skulle absolut rekommendera den för de elever som inte tyckt om kurser som varit särskilt rättsdogmatiska. Jag tror kursens metod att hantera dogmatik kan få dessa elever att bättre förstå sig på och uppskatta den metoden.”

”Skulle varmt rekommendera den och gör det redan. Kursen känns som ett obligatorium, synd att den inte är det. Bästa är absolut känslan av alltid veta hur jag ska tänka kring metoden. Oavsett vilket rättsområde jag stöter på så känner jag ingen stress över något. Också jättebra är kunskapen man får om varje rättskälla, dvs styrker och svagheter. Älskade kursen!”

”Jag har börjat förstå juridiken från och med den kursen. Ovärderlig kurs.”

”Jag skulle verkligen rekommendera kursen. Jag har lärt mig jättemycket om juridisk metod och att lösa svåra juridiska problem. Den kunskapen är väldigt användbar oavsett vilket rättsområde man är intresserad av eller sen vill jobba med. Att få hålla sitt eget minnesseminarium har också varit väldigt roligt. Jag tvekade ursprungligen för att välja den här kursen just på grund av miniseminierna och att jag inte tycker om att prata inför grupp. Men det var mycket mindre läskigt än vad jag trodde att det skulle vara och framförallt var det väldigt roligt att få grota ner sig i ett visst rättsområde/rättsfråga och sedan dela det man hittat med sina medstudenter.”

”Ja, helt klart. Metoden är det man kommer behöva arbeta med oavsett var man hamnar i arbetslivet så det man får med sig från kursen kommer hjälpa en oavsett vart karriären tar en. Jag skulle nog dessutom våga gå så långt som att säga att kursen har varit en toppkandidat till bästa kurs som jag läst, både otroligt rolig och man har fått med sig mycket från den.!

”Definitivt! Jag skulle rekommendera den för att den låter en förstå utbildningen på djupet och man blir otroligt mycket mer självsäker inför examensarbetet.”

”Jag rekommenderar alla att läsa den här kursen! Det är obegripligt att den inte är en obligatorisk kurs på juristprogrammet utan förunnade några få. Sett till nyttan för min egen framtid som jurist så är kursen utan tvekan det moment under utbildningen som jag kommer ha störst behållning av, oavsett vad jag jobbar med framöver. Om jag tidigare har fått en (förhållandevis osorterad) verktygslåda på juristprogrammet så har jag nu fått en utbildning över innehållet i verktygslådan som kommer göra mitt hantverk så mycket bättre. Kursen är lite som ett par nyslipade glasögon och jag kommer aldrig se på juridiken och rätten med samma ögon igen. Jag känner mig lyckligt lottad som fått chansen att läsa kursen!”

”Ja, kursen har gett mig en annan syn på juridiken som instrument. Den har också gjort att jag vågat prata mer inför klassen, antagligen till följd av de öppet hållna diskussionerna, kvälls- och miniseminarier.”

En student var dock mer tveksam till att rekommendera kursen för andra; studenten angav som skäl till sin tvekan att kursen visserligen i teorin var intressant, men att kursinformationen ”är motsägande och man inte får tydliga svar”. Studenten framhåller vidare att ”seminarierna har också varit luddiga och speglade inte riktigt det som framgick av kursbeskrivningen”. Trots dessa brister kommer studenten slutligen fram till att denne ändå vill rekommendera kursen på grund av ”kvällsseminarierna och att det var mer seminarier än föreläsningar”. Den diskrepans mellan kursbeskrivningen och – delar av? – seminarieriet som studenten har upplevt är värd att undersöka närmare.

För **filosofie kandidat-studenterna** – för vilka kursen är obligatorisk – avser frågan istället hur givande den har varit. En student skriver följande:

”Har inte läst kursen som specialkurs, men rekommenderar den varmt till de jag haft kontakt med från juristprogrammet. Är övertygad om att alla juriststudenter blir bättre jurister med en djupare förståelse för den juridiska metodläran. När samhället och den materiella rätten ändras i snabbare takt blir metoden och analysen än viktigare. Som del av fil.kand.programmet i rättsvetenskap har kursen erbjudit en lärorik översikt av flertalet materiella områden med metodologiska frågor som ingång, som fått mig att önska att jag hade tid och medel att fullfölja hela juristprogrammet.”

Det är svårt att föreställa sig ett bättre vitsord; om kursen har fått denne student att verkligen intressera sig för det juridiska hantverket och alla dess teoretiska och praktiska implikationer, så är det ett kvitto på kursens betydelse och kvaliteter.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att för flertalet studenter har kursen givit dem nya perspektiv, insikter och färdigheter. Flera studenter anser också att studierna medfört ett bättre självförtroende inför såväl examensarbetet som det stundande yrkeslivet.

8. Kontaktuppgifter

Kursansvarig: Professor Marie Sandström

Kursadministratör: Gustav Innala

Telefon- och mottagningstider:

Kursadministratören kan kontaktas via telefon (08-163295). Telefon- och besökstider är tisdagar och torsdagar 13–15.

Rum: C898

E-post: SPEJ@juridicum.su.se

I kursens Athena-sida återfinns mer detaljerad kontaktinformation samt kursens kommunikationspolicy.